

4.4.2025

הודעה מטעם ראש שירות הביטחון הכללי

רקע

1. אני משרת בשירות הביטחון הכללי למעלה מ-30 שנה ומאז חודש אוקטובר 2021 מכהן בתפקיד ראש השירות.

2. ביום 7.10.2023 אירעה מתקפת הדמים של ארגון החמאס. שירות הביטחון בראשותי כשל במתן התרעה באופן שהיה בו כדי להוביל למניעת המתקפה, כמצופה ממנו. הסיבות לכך תוחקרו לעומק בשב"כ. לקחתי, בהרכנת ראש, אחריות מלאה על הכישלון והודעתי כי אין בכוונתי לסיים את מלוא תקופת כהונתי.

3. עמדת המדינה ביחס לעתירות השונות שהוגשו מקובלת עליי, ולצד זאת ביקשתי להביא בפני בית המשפט הודעה מטעמי, משני טעמים עיקריים:
האחד, אני דואג לעתידו של השב"כ. ההכרעה שמונחת בפני כבודכם היא בעיני הרת גורל, בכל הנוגע לעתידו של שב"כ ויכולתם של ראשי שב"כ שיבואו אחריי למלא את תפקידם במקצועיות, בממלכתיות, תוך הקפדה על כך שסמכויות השירות וכליו ישמשו למטרות שלשמן הם נועדו בלבד.

השני, בשל ניסיוני, באפשרותי לשקף באופן בלתי אמצעי את המורכבות שבתפקיד ראש השירות ואת החיוניות בהגנה מוסדית על ממלא התפקיד, בכדי שיוכל להביע ללא חשש את דעותיו ולהקפיד כי השירות פועל בהתאם לייעודו וסמכויותיו על פי דין בלבד. זאת, נוכח רגישותו יוצאת הדופן וייחודיותו של הארגון החשאי והכלים העומדים לרשותו, הפועל גם בתוך מדינת ישראל, ובעיקר בעת הזו.

בכלל זאת, השאלה מהו הליך סיום כהונה תקין של ראש השירות, מהם הטעמים שעשויים להצדיק סיום כהונה ובאלו נסיבות ניתן לסיים כהונה, אינה עניין פרוצדוראלי. מדובר בנושא היווה לשורש עצמאותו המקצועית של השירות ויכולתו למלא את תפקידו כנאמן הציבור. אסור כי הליכי סיום הכהונה ישמשו כאמצעי השפעה לא לגיטימי על משרתי הציבור, בעלי התפקידים הבכירים, או להחלשתם. זאת, לשם התאמת עמדתם מראש לריצוי הממונה, ובנסיבות הנוגעות להליך שבפנינו, גם בכל הנוגע לאי מיצוי חקר האמת ביחס לכלל הנסיבות אשר הובילו לטבח ה-7 באוקטובר.

היחס המוסדי שבין הדרג המדיני לבין ראש השב"כ

4. השירות כפוף למדיניות הממשלה ולייעודו על פי חוק. ראש השירות רשאי וחייב למסור את עמדתו המקצועית העצמאית לממשלה בכל סוגיה רלוונטית. ההחלטות בענייני מדיניות מסורות לממשלה, ולשב"כ ולעומד בראשו חובה לבצען. זאת תפיסתי ולאורה נהגתי מיומי הראשון בתפקיד וכך אני נוהג גם בימים אלה.

5. בתוך כך, מחויבותי האישית ומחויבות השירות כולו היא להשיג את יעדי המלחמה שנקבעו על ידי הדרג המדיני, ובכלל זאת – כמובן – חובתנו המקצועית והמוסרית להחזרת החטופים. מחויבות זו אינה דברים בעלמא, אלא מתורגמת לפעולות אינספור, שבוצעו לאורך כל תקופת המלחמה ומבוצעות בימים אלה ממש, כאשר השירות בהובלתי מצוי, יחד עם צה"ל, בלחימה עצימה ומתמשכת, והשיא ערך משמעותי וייחודי להשגת מטרות המלחמה שנקבעו על ידי הממשלה.

6. חשוב לי להדגיש כי גם לאחר הודעת ראש הממשלה באשר לכוונתו לקדם החלטה על הפסקת כהונתי, ממשיך השירות לפעול באינטנסיביות בכל הזירות. במסגרת זו אני משתתף בישיבות הקבינט הביטחוני, בהערכות מצב ובדיונים מקצועיים, בראשות ראש הממשלה, יחד עם כלל ראשי ארגוני הביטחון, פועל בהתאם להנחיותיו ולהנחיות הממשלה, מקיים ישיבות לאישור תוכניות ומפקד על מבצעים. אני והשירות בהובלתי מיישמים את מדיניות הדרג המדיני, שותפים לתהליכי קבלת ההחלטות ולביצוען.

7. מבלי לגרוע דבר מהאמור לעיל, ככל שמדובר בהפעלת תפקידי השירות וסמכויותיו - כפי שנקבעו בסעיף 7 לחוק השב"כ ובסעיפי הסמכות הנגזרים ממנו – כאן הסמכות מסורה לראש השב"כ, המופקד על ניהול השירות בהתאם לייעודו, לתפקידיו הקבועים בחוק וליעדים שאושרו לו על ידי הממשלה.

כך למשל, על פי הדין, הממשלה והעומד בראשה אינם אמורים להורות על פתיחה או אי פתיחה בחקירה בעניין מסוים או להורות על הפעלת סמכויות השירות בעניינים פרטניים. ניסיון השפעה בעניינים אלה, בוודאי אם הוא נגוע בשיקולים אישיים, הוא פסול.

8. כלומר, ראש השב"כ מחויב ליישם את מדיניות הממשלה והעומד בראשה, אך הוא אינו "משרת אמון" או "נאמן אישי" של ראש הממשלה או של גורם מדיני או פוליטי אחר. משעה שהתמנה לתפקיד, ראש השירות נדרש לפעול תוך ממשק עבודה מלא וענייני עם ראש

הממשלה, אך בד בבד לפעול אך ורק למילוי תפקידיו על פי החוק ולמנוע כל ניסיון לשימוש פסול בסמכויות השירות ובכליו.

9. בשל הסמכויות הייחודיות שבידי שב"כ והמידע הרגיש שנצבר בידו, עשויים להיות לגורמים שונים אינטרסים זרים בפעילותו. המציאות והחוק מלמדים, כי כחלק מובנה מעבודתו של ראש השירות עשויים להתעורר מצבים, שבהם עליו להדוף לחצים מצד הדרג המדיני ולקבל החלטות המתחייבות על פי ייעודו של השירות, תפקידיו וסמכויותיו בלבד. אם ראש השירות יתקשה לפעול כך, במקרים המתאימים, או לא יקבל גיבוי מוסדי במצבים מסוג אלה, האינטרס הציבורי יפגע באופן חמור.

10. אדגים את דבריי באמצעות מספר עניינים פרטניים, שהתעוררו בחודשים האחרונים, הממחישים את החשיבות שבעצמאות שיקול הדעת המקצועי של ראש השירות. מדובר בדוגמאות בלבד אשר גם הן יובאו בתמצית, וזאת שעה שמדובר בהודעה גלויה.

כך, במהלך חודש נובמבר 2024 דרש ממני ראש הממשלה, באופן חוזר ונשנה, לתת חוות דעת ביטחונית אשר תקבע למעשה כי הנסיבות הביטחוניות אינן מאפשרות את קיומה של עדותו הרציפה במשפטו הפלילי. לאחר שניהלתי תהליך מול כלל הגורמים המקצועיים וגובשה מעטפת אבטחתית ראויה, הגעתי למסקנה כי אין מניעה ביטחונית לקיום העדות במתכונת שנקבעה, ובהמשך מתכונת זו הוצגה בפני בית המשפט ואושרה על ידו. עדכנתי בכך את ראש הממשלה. אי הסכמתי לקבל את דרישות ראש הממשלה בעניין זה, נתנה, לדעתי, את האות להעלאת הטענה לפיה שורר בינינו "חוסר אמון", כביכול. בהתאם להחלטות בית המשפט הדין בעניין, גם היום נדרש ראש השירות לתקף את הערכת המצב והמלצתו בעניין עדות ראש הממשלה מידי חודש.

11. בהמשך, גינה ראש הממשלה חקירה שהחלה לבקשת צה"ל בחשד להעברת מידע מסווג למי שהועסקו כעוזריו הקרובים של ראש הממשלה, על אף שאין ברשותם הכשר ביטחוני, ומהם לעיתון "בילד", וזאת לשם פרסומו בחו"ל, לאחר שהפרסום בארץ נפסל על ידי הצנזורה, ובמטרה להטות את השיח הציבורי בישראל בנושא החטופים. במסגרת זו, התברר הנזק הביטחוני שנגרם כתוצאה ממסירת המסמכים לגורמים בלתי מוסמכים, וכן נמנע המשך הנזק הביטחוני. החקירה, שטרם הסתיימה והיבטים מסוימים שלה עדיין מתנהלים, הייתה לצנינים בעיני ראש הממשלה והוא התבטא פומבית בגנות רשויות החקירה בחודש נובמבר 2024, תוך שכינה אותן "מכונת ציד". אציין, כי מאז תחילת המלחמה ניהל השירות 17 חקירות בסוגיות דומות, ורק ביחס לחקירה זו הותקפו רשויות החקירה על ידי הדרג המדיני.

12. בימים אלה מתקיימת חקירה נוספת הנוגעת לחשדות באשר למעורבות של קטאר, מדינה תומכת חמאס, בלשכת ראש הממשלה. החקירה, אשר החלה במחצית הראשונה של חודש פברואר 2025 בעקבות מידע שהתקבל, נמצאת בעיצומה ועדיין מוקדם לקבוע ממצאים. מהלכי החקירה מבוצעים על ידי צוות מיומן ומקצועי הכולל את שב"כ, משטרת ישראל והפרקליטות. מתפקידי לוודא כי האינטרס הציבורי המובהק, הנגזר מחומרת החשדות, שעניינו הגעה לחקר האמת בסוגיה רגישה, מורכבת וחשובה זו, ימומש.

גם אל מול חקירה זו מתקיים מסע השחרה ודה לגיטימציה, שנועד להרתיע את גורמי החקירה ואכיפת החוק. בהקשר זה אמר, בין היתר, ראש הממשלה בסרטון בו הופיע ביום 31.03.25: "...אני נדהמתי, זאת אומרת הבנתי שיש פה חקירה פוליטית אבל לא ידעתי עד כמה. הם מחזיקים את יונתן אוריך ואלי פלדשטיין, פשוט מחזיקים אותם כבני ערובה וממררים להם את החיים על כלום ושום דבר. זה ציד פוליטי שנועד רק למטרה אחת – למנוע את הפיטורין של ראש השב"כ".

ככל שבית המשפט ימצא לנכון, אבקש להציג את המידע הנוגע לעניין זה בפני בימ"ש בדלתיים סגורות ובמעמד צד אחד.

13. בנוסף לאמור לעיל, נדרשתי לעמוד על עצמאותי המקצועית גם באירועים הנוגעים לאופן הטיפול של השירות בסוגיות הנוגעות לאזרחי ישראל ובכל הנוגע להפעלת סמכויות השירות לפעולה מול אזרחי המדינה.

ככל שבית המשפט ימצא לנכון, אבקש להציג את המידע הנוגע לעניין זה בפני בימ"ש בדלתיים סגורות ובמעמד צד אחד.

14. מקרים אלה, ממחישים את העניינים המרכזיים שביקשתי להדגיש:

המשמעות של קידום הליכי הפסקת כהונה הנעשים בחופזה בתקופה רגישה, תוך כדי קיום חקירות פליליות בעניין מקורבי ראש הממשלה, בלא הליך תקין ופירוט הטענות, ומבלי שניתנת הזדמנות הוגנת להשיב על הטענות, משמעה העברת מסר ברור לכל שדרת הפיקוד בשירות הביטחון הכללי, ובכלל זאת לראשי השירות הבאים - כי אם יסור חינוך בעיני הדרג המדיני, פיטוריהם יהיו מיד על הפרק.

מדובר בפגיעה קשה ביכולת של ראש השירות ושל השירות כולו לבצע את תפקידיהם, הטומנת בחובה אפשרות ניצול לרעה של כפיפות ראשי גופי הביטחון לדרג המדיני. קיימת זיקה ישירה בין יכולתו של ראש השב"כ למלא את תפקידו נאמנה, לבין קיומם של מנגנוני סיום כהונה תקינים. תוצאה מסוכנת, אך אפשרית, לפגיעה כזו עלולה להיות הפיכת השירות ל"משטרה חשאית".

הזדמנות נאותה להצגת מכלול טענותי

15. כאמור, עמדת המדינה בתשובתה לעתירות השונות מקובלת עליי, ויתרה מכך – החשיבות הייחודית הטמונה בתיק אינה שאלת מועד סיום כהונתי, אלא השאלה העקרונית באשר למערכת היחסים בין הדרג הממונה לבין ראש השירות.

16. מכל מקום, אני מבקש כי תינתן לי הזכות להציג את עמדתי המפורטת ביחס לטענות שנשמעו נגדי וביחס להעדר תקינות ההליך שהוביל לקבלת החלטת הממשלה. בהתאם לעמדת היועצת המשפטית לממשלה בפורום המתאים לכך הוא ועדת גרוניס, אלא אם בית המשפט יפסוק אחרת.

17. בקיצור נמרץ אציין, כי בתאריך 29.01.25 זומנתי לפגישה בהולה בלשכת ראש הממשלה, במסגרתה נמסר לי על ידי ראש הממשלה כי אני מודח מצוות המו"מ להשבת החטופים, וזאת זמן קצר לפני תחילת השיח על שלב ב' ועל אף התפקיד המרכזי אותו מילא השירות ואני באופן אישי בנושא זה. באותה הפגישה התבקשתי באופן מפתיע להגיש בתוך שבועיים את תחקיר שירות הביטחון הכללי. הבהרתי כי לא אוכל להשלים את התחקיר במועד שנקבע וכי סיכום תהליך התחקיר צפוי להתקיים בסוף חודש מרץ 2025. אדגיש כי עד לשיחה זו, ראש הממשלה לא העלה כל בקשה לקבל נתונים כלשהם מתחקיר שב"כ. בקשתי לקבל את הטעמים העומדים בבסיס שני עניינים אלה, לא נענתה.

18. ביום 16.03.25 עדכן אותי ראש הממשלה לראשונה, במסגרת פגישה אישית, על החלטתו להביא לממשלה הצעת החלטה לסיום כהונתי. ראש הממשלה ציין בפני כי הטעם להחלטה הוא אחד - אין לו אמון בי. אולם, לא הביא בפני דוגמאות או נימוקים לכך.

19. בליל 19.03.25 פורסמה מטעם ראש הממשלה הצעה להחלטת ממשלה בדבר הפסקת כהונתי, ובשעה 22:17 הועברה הודעה לראש לשכתי על זימון של ישיבת ממשלה, שאמורה להתכנס למחרת היום. ביום 20.03.25, החליטה הממשלה על הפסקת כהונתי כראש השירות, החל מיום 10.4.25.

הממשלה החליטה כך, בהתעלם מעמדתה של היועצת המשפטית לממשלה בדבר החובה לקיים הליך מקדים בוועדת גרוניס וכן בדבר אי הוגנות ההליך.

20. מצב הדברים שנוצר, על רקע הדיון הבהול שקיימה הממשלה, הביא אותי להחלטה, לאחר התלבטות, כי לא נכון יהיה שאשתתף בישיבת הממשלה. לנגד עיני עמדו אלה:

ראשית, הצעת ההחלטה נומקה באופן לקוני, וגם היא הועברה לעיוני בשלב מאוחר, באופן שלא אפשר לי להתכונן כראוי למתן מענה על הטענות שנטענו, וכן ישיבת הממשלה במליאתה מלכתחילה אינה פורום שבו ניתן היה ללבן את הטענות, שחלקן נוגעות לעניינים רגישים וממודרים; שנית, עמדת היועצת המשפטית לממשלה לפיה יש לקיים תחילה דיון בוועדת גרוניס.

לצד זאת, העברתי מכתב לשרי הממשלה והצגתי בתמצית את עמדתי ביחס להליך החריג שננקט ומאפייניו כמפורט לעיל. מצ"ב המסמך שנשלח בתאריך 20.03.25.

21. תהליך הפיטורים החפוז, העיתוי הרגיש, היעדר הזדמנות להשמיע את טענותי ופגיעה ביכולת להיערך לחפיפה כנדרש, דבר המשליך על ביטחון אזרחי ישראל, **כל אלה מעלים תהיה באשר לטעמי ההחלטה.**

כפי שצינתי כבר בעבר, וגם בשיחותיי עם ראש הממשלה, כחלק מתפיסתי את משמעות היחס שבין ערכי המנהיגות והאחריות, קיבלתי אחריות על כישלון השירות באירועי שבעה באוקטובר, ובהתאם לא אשלים את מלוא הכהונה בתפקידי, עד לאוקטובר 2026, ובכוונתי לסיים את תפקידי פרק זמן משמעותי, קודם למועד זה, ותוך התחשבות באתגרים הביטחוניים הקרובים.

ניכר כי הטעמים ל"חוסר האמון" מצידו של ראש הממשלה החלו להיערם בחודש נובמבר 2024, יחד עם גיבוש המעטפת האבטחית ביחס לניהול משפטו הפלילי של ראש הממשלה, התעצמו שעה שהעברתי את עמדתי במכתב עבור שרי הממשלה באשר לצורך בוועדת חקירה ממלכתית והחמירו עם הצגת תחקיר השב"כ, שבו, לצד פירוט הכשלים בתפקודו של שירות הביטחון הכללי, הוצג הצורך בבדיקה רחבה של ההקשר והמדיניות במסגרתה פעל השירות.

אדגיש כי מאז אותה עת, לא נפגע במאומה תפקודו של השירות. ההיפך הוא הנכון. השירות בהובלתי מצוי יחד עם צה"ל בלחימה עצימה ומתמשכת והשיא ערך משמעותי וייחודי להשגת מטרות המלחמה שנקבעו על ידי הממשלה. ראש הממשלה עצמו ציין בהזדמנויות רבות את תרומתו של שירות הביטחון הכללי ללחימה והישגיה. יקצר המקום מלציין את כלל פעולות אלה, ומתוכן יוזכרו מאות מבצעים של סיכול ממוקד, מבצעים יחודיים וחסרי תקדים לשחרור חטופים, סיכול למעלה מאלף פיגועי טרור משמעותיים באיו"ש ובגזרות נוספות בכל אחת מהשנים 2023 ו- 2024 (לעומת כ- 450 פיגועים שסוכלו במוצע בשנים קודמות), פעולות מגוונות אל מול מהלכי טרור וריגול שהובלו על ידי איראן, סיכול כ- 700 תקיפות סייבר, מבצעי אבטחה חריגים, ועוד.

סיכום

22. חשיבותו של ההליך שבפני בית המשפט חורגת בהרבה מהשאלה האישית בעניין המשך כהונתי. ההכרעה בהליך תשפיע באופן עמוק על השאלה - האם מערכת היחסים בין ראש הממשלה לראש השב"כ תהיה מבוססת על ציפייה לנאמנות אישית, או שהשירות יפעל "באורח ממלכתי", כאשר "לא תוטל על השירות משימה לשם קידום אינטרסים מפלגתיים-פוליטיים", כקבוע בחוק שירות הביטחון הכללי. **כלומר על הפרק ניצבת יכולתם של ראשי השב"כ הבאים להוביל את הארגון ולממש את ייעודו, על פי העקרונות הקבועים בחוק וכן להביע עמדות מקצועיות ללא מורא.**

כפי שפירטתי מעלה, להבנתי, ביסוד הפסקת כהונתי עומדת ציפיית הדרג המדיני לנאמנות אישית של ראש שירות הביטחון הכללי לדרג המדיני הממונה עליו. כאשר הדרג המדיני הגיע למסקנה כי נאמנות מסוג זה אינה מתקיימת מצדי, החליטה הממשלה, ללא שהונחו בפניה נימוקים עניינים ותוך התעלמות מהכללים שבדין, לקדם את הפסקת כהונתי בחופזה, ומבלי שהפורום שנקבע בדין לצורך כך בחן את כלל הטענות.

23. אני סבור כי מתן תוקף משפטי למהלך מעין זה, לאור כל המפורט לעיל, עלול להיות הרה אסון לשירות הציבורי במדינת ישראל ולהביא לשינוי חד במושכלות יסוד ובנורמות ארוכות שנים, אשר עוצבו גם על ידי בית משפט נכבד זה. מניסיוני, יש לשמר את מעטפת הגנה שניתנה למשרתי הציבור הבכירים, שכן זה הוא תנאי הכרחי לקיום חובת האמון שלהם לציבור.

24. אבקש להבהיר כי למרות הנרמז בתשובת הממשלה, מחויבותי לראש הממשלה, לממשלה, לחוק ולבית המשפט המפרש את החוק, היתה, הינה ותהיה תמיד ללא סייג. כך, בכל אחת מההחלטות הרבות אותן אני מקבל מדי יום ואשר נוגעות באיזון העדין שבין השמירה על הביטחון לבין הגנה על זכויות הפרט, וכך ביחס לכל החלטה אשר בית המשפט יקבל.

25. אני ערוך להציג את מכלול הפרטים הרלוונטיים בפני כל פורום שיקבע בית המשפט.

26. השירות בראשותי ימשיך לעמוד בייעודו על פי דין בהתאם למדיניות הממשלה.

יו. י. דיסקין